

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över SOU 2025:68 Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap

Er beteckning: KN2025/01284

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Hallands län (nedan Länsstyrelsen) ställer sig i huvudsak bakom de förslag som lämnas av utredningen. Det finns dock ett par områden där Länsstyrelsen vill framföra synpunkter, vilket redovisas i det följande.

3. 6 Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om beaktandekrav i upphandlingslagarna

Länsstyrelsen tillstyrker ett nytt krav i upphandlingslagarna att beakta försörjningsberedskap om upphandlingens art motiverar detta. För att kravet ska få genomslag i praktiken bör dock tydliggöras när det gäller, d.v.s. vilken art av upphandling som avses. Bristen på tydlighet ger oönskat utrymme för tolkning och myndigheternas tillämpning av kraven kan därför skilja sig åt eller utebli.

Till skillnad från utredningen anser Länsstyrelsen även att krisberedskaps- och totalförsvarsaspekter ska framgå i Upphandlingsmyndighetens instruktion. Detta skulle bidra till att stärka beredskapsperspektivet i upphandlingsprocessen och tydliggöra vikten av att prioritera frågor om försörjningsfrågor och totalförsvar. En instruktionsändring skulle kunna bidra till ökad tydlighet för upphandlande aktörer avseende prioritering av området samt det stöd som Upphandlingsmyndigheten förväntas ge dessa aktörer. Länsstyrelsen anser att en sådan instruktionsändring

för Upphandlingsmyndigheten krävs för att förslagen ska få avsedd effekt och för att tydliggöra myndighetens roll i totalförsvaret.

3. 7. 2 Länsstyrelsen tillstyrker F-avtal men anser att kommuner och regioners behov behöver tillgodoses

Länsstyrelsen tillstyrker utredarens förslag om införande av F-avtal men anser att utredningen brister avseende hur detta ska implementeras. Det finns en risk för att det uppkommer gränsdragningsproblem i frågor som rör i vilken mån avtal kan ingås och vad de kan innehålla utan att de är i strid med EU-rätten eller upphandlingsrätten.

Länsstyrelsen anser att det finns ett tydligt behov av samordning för att undvika att flera myndigheter parallellt arbetar med samma fråga. Det kan även finnas situationer där flera myndigheter har behov av att ingå F-avtal inom ett visst område, men avstår från detta för att man förlitar sig på att ansvaret åvilar någon annan myndighet.

Eftersom F-avtal kan omfattas av sekretess finns också en risk att flera likvärdiga avtal ingås för samma ändamål till följd av bristande möjlighet till informationsutbyte mellan myndigheter. Nuvarande sekretessbestämmelser kan behöva ses över för att inte hindra en effektiv samordning i arbetet med F-avtal.

Länsstyrelsen ser vidare ett behov av kompletterande sekretessbestämmelser om s.k. försvarssekretess som tar sikte på regionala förhållanden. I denna fråga instämmer Länsstyrelsen i det som framförs av Länsstyrelsen i Västra Götaland i deras remissvar.

Utredningen föreslår att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) får i uppdrag att föra register över avtalen. I komplement bör krav ställas på myndigheter att anmäla sin avsikt att ingå ett F-avtal till MSB innan det tecknas för att undvika risk för parallellt arbete.

Länsstyrelsen anser även att det föreligger risk att det lokala perspektivet och behovet inte tillgodoses eftersom kommuner och regioner inte omfattas av förslaget. Det är i utredningens förslag inte tydligt vilket ansvar och roll som länsstyrelsen förväntas ha i sammanhanget. Om tanken är att länsstyrelserna ska ingå F-avtal för

kommuner och regioners behov så bör detta tydliggöras i den kommande lagstiftningen.

3. 7. 3 MSB bör samverka med civilområdesansvariga länsstyrelser vid bedömningar avseende prioritering och fördelning av resurser

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att MSB får ett tydligare ansvar för försörjningsberedskapen. MSB:s samordning med civilområdesansvariga länsstyrelser, sektorsansvariga myndigheter och Försvarmakten begränsas i utredningens förslag till stöd för upprättande av en allmän prioriteringsordning. Det bör kompletteras med tydligt krav på MSB att samordna med dessa aktörer även vid bedömningar avseende prioritering och fördelning av resurser när sådan bedömning efterfrågas av annan offentlig eller privat aktör. Detta eftersom det ligger i linje med de civilområdesansvariga länsstyrelsernas uppgifter vid höjd beredskap.

3.10 Länsstyrelsen ställer sig tveksam till en ny lagstiftning om försörjningsberedskap

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om en ny fristående utredning i nuläget. Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att en samlad och tydlig rättslig grund för försörjningsberedskapen skulle kunna bidra till ökad förutsebarhet och rättssäkerhet för såväl offentliga som privata aktörer. Det bör dock beaktas att ett flertal omfattande utredningar tillsatts de senaste åren med bäring på försörjningsrelaterade frågor. Resultatet av dessa pågående utredningar bör inväntas för att förhindra överlappningar, antaganden och fördröjning i det praktiska genomförandet av nödvändiga åtgärder.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med handläggare Emma Barkström som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsjurister Sofie Sandberg och Anna-Karin Falkenström, samt upphandlare Mathilda Lilja medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.